

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărîrii Guvernului „Cu privire la aprobarea proiectului
de lege pentru modificarea și completarea unor articole
din Codul funciar nr.828-XII din 25 decembrie 1991”

I. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului.

Industria extractivă în activitatea sa azi se confruntă cu un șir de neclarități și impedimente care vin din neconcordanțe în legislație. Agenții economici ar dori să-și desfășoare activitatea deschis și fără careva abateri de la legislație, însă sunt impuși uneori să ocolească legislația. Toate acestea vin din aceea că legislația relațiilor funciare pentru industria minieră în țară demult necesita corectată și adusă în concordanță cu legislația minieră și alte legi ce reglementează activitatea de întreprinzător.

La balanța de stat a rezervelor de substanțe minerale utile conform situației la data de 01.01.2018 sunt 17 tipuri de zăcăminte de substanțe minerale utile nemetalifere în rezervă și exploatate, inclusiv și zăcămintul de petrol (Văleni) și gaz combustibil (Victorovca).

În total la balanța de stat se află 424 zăcăminte de substanțe minerale utile nemetalifere, care conform gradului de valorificare industrială sunt distribuite în felul următor:

- exploatate	-	173
- pregătite pentru valorificare	-	36
- explorate de rezervă	-	192
- nu se prevăd pentru valorificare	-	23

Volumul total de substanțe minerale utile nemetalifere extrase în anul 2017 a constituit 1180,5 mii t. și 3766,221 mii m³. Volumul petrolului extras în anul 2017 a constituit 5.6 mii t., a gazului combustibil – 0,11 mln m³. Comparativ cu anul 2016 volumul total de substanțe minerale utile nemetalifere s-a micșorat cu 277,2 mii t. și cu 309,834 mii m³.

Azi anual se extrag circa 5,0 ml. tone de substanțe minerale solide. Taxa anuală pentru extragerea substanțelor minerale utile constitui peste 10 ml. lei. Suprafața perimetrelor miniere a carierelor care se află în exploatare atinge cifra de circa 3,4 mii hectare ce constitui 0,1% din suprafața totală a terenurilor agricole, din care circa 900 hectare (0,0035%) sunt în lucru (decopertate). În ultimii 10-15 ani au fost recultivate și reîntoarse în circuitul agricol circa 400 hectare de terenuri agricole. Celelalte terenuri se află în procesul tehnologic de extragere a zăcămintelor. Anual pentru industria extractivă se schimbă destinația circa pînă la 5 ha de terenuri agricole.

În procesul de privatizare a întreprinderilor industriei materialelor de construcție statul a vîndut pachetele sale de acțiuni persoanelor fizice și juridice din Republica Moldova cum și unor companii mari străine. O parte componentă a bunurilor incluse spre privatizare o constituia și secțiile miniere din componența lor. În așa mod acestea întreprinderi legitim au primit de la stat dreptul de folosință

a zăcămintelor de substanțe minerale solide din care se produc materialele de construcție (ciment, gips, cărămizi etc.).

După ani de activitate a carierelor din industria extractivă a apărut necesitatea de a extinde hotarele lor în raza perimetrelor miniere. Pentru aceasta a apărut necesitatea de a cumpăra terenuri noi pentru extinderea lucrărilor miniere în limitele hotarelor zăcămintelor. În acest proces întreprinderile miniere se confruntă cu unele contradicții și neclarități în această procedură care nu dau posibilitatea de a dezvolta afacerile. Conform art. 6 pct. 2 al Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului (Publicat : 06.12.2001 în Monitorul Oficial Nr. 147-149 art. Nr. 1161) interzice începând cu anul 2006 dreptul de cumpărare a terenurilor cu destinație agricolă persoanelor juridice al căror capital social conține investiții străine. Totodată, conform articolelor 48 și 52 din Codul funciar schimbarea destinației terenurilor pentru industria extractivă se permite doar deținătorilor de perimetre miniere a zăcămintelor minerale utile. Și în așa fel situația arată în felul următor - cei care posedă terenuri și nu au perimetre miniere nu pot schimba destinația terenului și invers cei care au perimetre miniere și nu au terenuri agricole în proprietate tot nu pot schimba destinația terenurilor.

În așa mod statul blochează activitatea întreprinderilor miniere inclusiv cu capital străin. Pentru a soluționa această problemă este necesar să fie modificată legislația ce ține de procedura de cumpărare a terenurilor agricole pentru scopuri miniere de firmele cu capital străin sau de a interveni cu unele modificări în legislație, ce țin de schimbarea destinației terenurilor agricole în industriale în scopul extragerii substanțelor minerale utile, în ceea ce privește posibilitatea de schimbare a destinației terenurilor agricole nu numai proprietarului de terenuri dar și a *deținătorului de teren cu acordul proprietarului*.

În acest sens soluția cea mai acceptabilă e de a completa aliniatul unu la art.71 din Codul funciar nr.828-XII din 25 decembrie 1991 (Publicat : 04.09.2001 în Monitorul Oficial Nr. 107 art. nr. 817) cu sintagma „sau *deținătorului de teren cu acordul proprietarului autentificat notarial*”.

O altă problemă de importanță este cea că azi Legislația (art. 83 din Codului funciar) nu permite folosirea terenurilor de o *calitate sporită* pentru extragerea tuturor substanțelor minerale utile. În realitate substanțele minerale utile în majoritatea cazurilor natura le-a acumulat sub terenuri de calitate sporită și în așa caz cele mai mari zăcăminte de substanțe minerale utile solide de importanță națională nu pot fi extrase. Astfel agenții economici au prejudicii enorme din partea statului. Toate cheltuielile pentru cercetările geologice, proiecte, construcția uzinelor de prelucrare a materiei prime și producere a materialelor de construcție cu costul de (mil. lei) cineva trebuie să le întoarcă beneficiarelor de subsol. Pentru a evita stoparea activității agenților economici în acest sens soluția cea mai acceptabilă e de a modifica și completa art. 83 aliniatul doi, conținutul sintagmei „obiectivelor de exploatare minerală a petrolului și gazelor și a construcțiilor de producție necesare pentru exploatarea acestora” cu următorul conținut “*și pentru extragerea substanțelor minerale utile de importanță națională și a construcțiilor de producție necesare pentru exploatarea acestora în raza perimetrelor miniere*”.

II. Scopul elaborării

Proiectul hotărîrii de Guvern „Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor articole din Codul funciar nr.828-XII din 25 decembrie 1991” are drept scop scoaterea contrazicerilor și impedimentelor în activitatea economică a întreprinderilor miniere, inclusiv celor cu capital străin.

III. Fundamentarea economică-financiară.

Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare la bugetul de stat sau autorităților publice locale.

IV. Acțiuni ce urmează să fie întreprinse în baza actului normativ.

Guvernul și autoritățile publice locale vor completa regulamentele sale privind procedura de schimbare a destinației terenurilor.

V. Impactul posibil dacă nu se va modifica legislația.

Industria extractivă și întreprinderile de producere a materialelor de construcție din materia primă extrasă din subsol, inclusiv întreprinderile cu capital străin din acest domeniu, vor fi nevoiți să-și stopeze cu încetul activitate și să părăsească Republica Moldova. În acest caz vor rămîne fără loc de muncă și salariu mai mult de 1000 de cetățeni. Volumul producției pe țară va scădea peste 1 miliard lei. Volumul exporturilor va scădea peste 200 mil. lei. Defalcările în bugetul statului, organelor publice locale, fondurile sociale se vor micșora peste 110 mil. lei anual. Volumul investițiilor se va micșora cu 100 milioane lei, carierele care azi activează vor rămîne conservate sau părăsite pe un termen nedeterminat.

Ministru

Liviu VOLCONOVICI